

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα 18^ο Τριμελές

Αποτελούμενο από τους [...] Προεδρεύοντα δυνάμει της υπ' αριθμ. 31/09 πράξης της Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως του Δικαστηρίου, επειδή κωλύονταν ο Πρόεδρος και οι αρχαιότεροι του δικαστές, Εισηγητή, [...] και [...] Εφέτες Δ.Δ. και γραμματέα τη [...], δικαστική υπάλληλο,

σ υ ν ε δ ρ ί α σ ε δημόσια στο ακροατήριό του στις 24 Σεπτεμβρίου 2009,

Α) για να δικάσει την από 7-4-2009 έφεση (αριθ. καταχ. ΑΒΕΜ 795/13-4-2009):

της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με την επωνυμία «Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών -Γαλλόφωνες Σπουδές» και το διακριτικό τίτλο «Institution des Etudes Francophones» (IdEF) , που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Ριανκούρ αρ. 59) ,για την οποία παραστάθηκε η πληρεξουσία δικηγόρος [...], μαζί με τον νόμιμο εκπρόσωπό της [...],

κ α τ ά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και παραστάθηκε δια του δικαστικού αντιπροσώπου του ΝΣΚ [...], με δήλωση στη γραμματεία ότι συμφωνεί να συζητηθεί η υπόθεση χωρίς να εμφανισθεί στο ακροατήριο κατά την εκφώνησή της (άρθρο 133 παρ. 2 Κ.Δ.Δ.) και

Β) για να δικάσει την από 11-3-2009 έφεση (αριθ. καταχ. ΑΒΕΜ 796/13-4-2009):

Αριθμός απόφασης : 3216/2009

του Ελληνικού Δημοσίου , που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και παραστάθηκε δια του δικαστικού αντιπροσώπου του ΝΣΚ [...], με δήλωση στη γραμματεία ότι συμφωνεί να συζητηθεί η υπόθεση χωρίς να εμφανισθεί στο ακροατήριο κατά την εκφώνησή της (άρθρο 133 παρ. 2 Κ.Δ.Δ.),

κατά της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με την επωνυμία «Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών -Γαλλόφωνες Σπουδές» και το διακριτικό τίτλο «Institution des Etudes Francophones», που εδρεύει στην Αθήνα (οδός Ριανκούρ αρ. 59) , για την οποία παραστάθηκε η πληρεξουσία δικηγόρος [...], μαζί με τον νόμιμο εκπρόσωπό της [...],

Το Δικαστήριο, άκουσε το διάδικο που παραστάθηκε, ο οποίος δήλωσε όσα αναφέρονται στα πρακτικά,

μ ε λ έ τ η σ ε τη δικογραφία και

σ κ έ φ θ η κ ε σύμφωνα με το νόμο.

1. Επειδή, με τις υπό κρίση αντίθετες εφέσεις: α) της εκκαλούσας αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (2384358/2009 ειδικό έντυπο παραβόλου), ζητείται να μεταρρυθμισθεί η 17346/2008 οριστική απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η από 7-10-2005 αγωγή της και αναγνωρίσθηκε η υποχρέωση του εφεσίβλητου Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει σε αυτήν το ποσό των 20.000 ευρώ , νομιμοτόκως, ως χρηματική ικανοποίηση , λόγω ηθικής βλάβης από παράνομες πράξεις και παραλείψεις οργάνων του Δημοσίου σχετικά με την πάγια τακτική αυτών να μη αναγνωρίζουν τα επαγγελματικά προσόντα και τους τίτλους σπουδών, στην Ελλάδα , τους οποίους απονέμουν αλλοδαπά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε φοιτητές-σπουδαστές ημεδαπών ιδιωτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με αυτά συνεργαζομένων, αντί του αιτουμένου συνολικού ποσού, μετά τη διόρθωση, πρωτοδίκως, της αγωγής, των 25.827.940,34 ευρώ προς

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

αποκατάσταση και της θετικής και αποθετικής ζημίας του και β) του εκκαλούντος Ελληνικού δημοσίου με την οποία ζητείται να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, επί τω τέλει να απορριφθεί εξ ολοκλήρου η αγωγή. Οι εφέσεις αυτές, παραδεκτώς έχουν ασκηθεί και συνεκδικάζονται, ως στρεφόμενες κατά της αυτής αποφάσεως (άρθρο 125 Κ.Δ.Δ., πρβλ. ΣΤΕ 322/2009), πρέπει δε να εξεταστούν κατ' ουσίαν.

6. Επειδή, στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι: «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης, που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών». Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι γεννάται ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Περαιτέρω, κατά την έννοια των ίδιων πιο πάνω διατάξεων, η υποχρέωση του Δημοσίου προς αποζημίωση αίρεται στην περίπτωση που η γενεσιουργός της ζημίας πράξη ή παράλειψη έλαβε χώρα κατά παράβαση διατάξεως, η οποία έχει θεσπισθεί αποκλειστικά χάριν του γενικού συμφέροντος, όχι όμως και στην περίπτωση που η διάταξη η οποία παραβιάστηκε αποβλέπει, παράλληλα με την προστασία του γενικού συμφέροντος, και στην προστασία δικαιώματος ή συμφέροντος των κατ' ιδίαν προσώπων (ΣΤΕ 3919/2001, 3706/2001, 28/2000). Για τη θεμελίωση, πάντως, της ευθύνης του Δημοσίου απαιτείται να συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις, δηλαδή η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της κατά τα παραπάνω παράνομης πράξης ή παράλειψης και του ζημιογόνου αποτελέσματος και η ύπαρξη ζημίας (ΣΤΕ 2818/2005, 3632/2001, 2739/2000). Τέτοιος αιτιώδης σύνδεσμος υπάρχει όταν η πράξη ή παράλειψη αυτή είναι, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, εξ αντικειμένου ικανή, κατά τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων, ενόψει και των ειδικών

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

συνθηκών της συγκεκριμένης περιπτώσεως, να επιφέρει το ζημιογόνο αποτέλεσμα (ΣΤΕ 4776/1997, ΑΠ 1128/2000, 638/1992 κ.ά.). Η επίκληση και η απόδειξη συγκεκριμένης ζημίας εκ μέρους του διοικούμενου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να υποχρεωθεί το Δημόσιο σε αποζημίωση και συνεπώς δεν καταβάλλεται αποζημίωση εκ μόνου του λόγου ότι υφίσταται παράνομη πράξη ή παράλειψη χωρίς την απόδειξη συγκεκριμένης κατά νόμο ζημίας. Εξάλλου, η αποζημίωση περιλαμβάνει κατ' άρθρο 298 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ.) τη μείωση της υπάρχουσας περιουσίας του δανειστή (θετική ζημία) καθώς και το διαφυγόν κέρδος (αποθετική ζημία). Τέτοιο κέρδος λογίζεται εκείνο που προσδοκά κανείς με πιθανότητα σύμφωνα με τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περιστάσεις και ιδίως τα προπαρασκευαστικά μέτρα που έχουν ληφθεί (ΣΤΕ 1479/2006, 4913/1998). Τέλος, ανεξάρτητα από την αποζημίωση αυτή, τα δικαστήρια της ουσίας, μπορούν να επιδικάσουν σε βάρος του Δημοσίου ή των ν.π.δ.δ., σ' εκείνον που έπαθε προσβολή της υγείας ή της τιμής, εύλογη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 932 του Αστικού Κώδικα, ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που οι διάδικοι θέτουν υπόψη του, (όπως το είδος της προσβολής, ο βαθμός του πταίσματος του υπόχρεου, η περιουσιακή και κοινωνική κατάσταση των μερών κλπ.) και με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής (ΑΠ 122/2006, ΣΤΕ 2819/2005). Τέλος, δικαιούνται να αξιώσουν χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης και τα νομικά πρόσωπα, εάν υπέστησαν προσβολή, από τον αντίκτυπο που είχε στην πίστη, το κύρος και τη φήμη τους, η άδικη πράξη που τελέσθηκε εις βάρος τους, δεν είναι, δε, απαραίτητο να εξειδικεύεται η βλάβη αυτή, όταν από τη φύση της πράξης είναι δυνατόν να επέλθει τέτοια βλάβη (ΣΤΕ 1732/2005, Α.Π. 1231/2004). Περαιτέρω, από το ότι ο νομοθέτης είτε με νόμο είτε με διοικητική κανονιστική πράξη, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση νόμου, καθορίζει γενικότερα τους όρους του αδικού, παρέπεται ότι δεν μπορεί να προκύψει, έστω και αν προκαλείται ζημία σε τρίτο, ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση, κατ' εφαρμογή

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, από την εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας νομοθέτηση με τα αρμόδια, κατά το Σύνταγμα, όργανά της ή από την παράλειψη των οργάνων αυτών να νομοθετήσουν, πλην εάν από τη νομοθέτηση ή μη νομοθέτηση γεννάται αντίθεση προς τους υπερκείμενους και επικρατούντες κανόνες δικαίου όπως είναι οι συνταγματικές διατάξεις και οι κυρωθείσες με νόμο διεθνείς συμβάσεις (ΣΤΕ 6/2001, 1141/1999, 3587/1997) καθώς και οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου.

3. Επειδή, η 89/48/ΕΟΚ Οδηγία του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988 «σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών» (ΕΕ 1989, L 019/24-1-1989), εκδοθείσα κατ' επίκληση των άρθρων 49, 57 παράγραφος 1 και 66 της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (βλ. ήδη άρθρα 40, 47 παράγραφος 1 και 55 του ενοποιημένου κειμένου της Συνθήκης, όπως διαμορφώθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, κυρωθείσα με το Ν. 2691/1999, ΦΕΚ 47, Α'), (τροποποιηθείσα εν συνεχεία με την οδηγία 2001/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L ,206), με σκοπό τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και των υπηρεσιών, η οποία συγκαταλέγεται μεταξύ των θεμελιωδών στόχων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (βλ. άρθρο 3 εδάφιο γ' της Συνθήκης), ορίζει, στο άρθρο 1 , ότι: «Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοείται: α) ως δίπλωμα, οποιοδήποτε δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλος τίτλος ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων διπλωμάτων, πιστοποιητικών ή άλλων τίτλων: - που έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή κράτους μέλους, η οποία έχει οριστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις του εν λόγω κράτους μέλους, -από το οποίο προκύπτει ότι ο κάτοχος του παρακολούθησε με επιτυχία κύκλο σπουδών μετά τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών ή ισοδύναμης διάρκειας με ελαστική παρακολούθηση, σε πανεπιστήμιο ή ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα ή άλλο ίδρυμα του αυτού εκπαιδευτικού επιπέδου και, ενδεχομένως, ότι παρακολούθησε με επιτυχία

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

την επαγγελματική εκπαίδευση που απαιτείται επιπλέον του κύκλου σπουδών μετά τη δευτεροβάθμια, και -από το οποίο προκύπτει ότι ο κάτοχος του διαθέτει τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα για να αναλάβει ή να ασκήσει επάγγελμα που είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο στο εν λόγω κράτος μέλος, εφόσον η εκπαίδευση που πιστοποιείται από το εν λόγω δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο έχει πραγματοποιηθεί κατά το μεγαλύτερο της μέρος στην Κοινότητα, ή εφόσον ο κάτοχος του έχει τριετή επαγγελματική πείρα που βεβαιούται από το κράτος μέλος το οποίο έχει αναγνωρίσει ένα εξωκοινοτικό δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλο τίτλο. Εξομοιώνεται προς δίπλωμα κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου, οποιοδήποτε δίπλωμα, πιστοποιητικό ή άλλος τίτλος ή οποιοδήποτε σύνολο τέτοιων διπλωμάτων, πιστοποιητικών ή άλλων τίτλων έχει χορηγηθεί από αρμόδια αρχή σε κράτος μέλος, εφόσον πιστοποιεί εκπαίδευση που έχει πραγματοποιηθεί εντός της Κοινότητας και που αναγνωρίζεται από αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους μέλους ως ισοτίμου επιπέδου και εφόσον παρέχει τα ίδια δικαιώματα πρόσβασης ή άσκησης ενός νομοθετικά κατοχυρωμένου επαγγέλματος β) ως κράτος μέλος υποδοχής, το κράτος μέλος στο οποίο ο υπήκοος κράτους μέλους ζητεί να ασκήσει ένα επάγγελμα το οποίο είναι νομοθετικά κατοχυρωμένο ενώ δεν έχει αποκτήσει στο εν λόγω κράτος μέλος το δίπλωμα το οποίο διαθέτει ή δεν έχει ασκήσει στο εν λόγω κράτος μέλος για πρώτη φορά το περί ου ο λόγος επάγγελμα. γ) ...», στο άρθρο 2, ότι: «Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους υπηκόους κράτους μέλους οι οποίοι επιθυμούν να ασκήσουν ως ελεύθεροι επαγγελματίες ή μισθωτοί, νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα σε κράτος μέλος υποδοχής. ...» και στο άρθρο 3, ότι: «Όταν, στο κράτος μέλος υποδοχής, η πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα ή η εξάσκηση του προϋποθέτει την κατοχή διπλώματος, η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να αρνείται σε υπήκοο κράτους μέλους την πρόσβαση στο επάγγελμα αυτό ή την εξάσκηση του, υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς, επικαλούμενη την έλλειψη προσόντων: α) αν ο αιτών κατέχει το δίπλωμα που επιβάλλεται από άλλο κράτος μέλος για την

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

πρόσβαση στο εν λόγω επάγγελμα ή την εξάσκηση του στο έδαφος του και το οποίο έχει ληφθεί σε ένα κράτος μέλος, ή β) ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 4 της ίδιας Οδηγίας προβλέπονται ορισμένα αντισταθμιστικά μέτρα, δηλαδή, κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 της Οδηγίας αυτής, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτήσει από τον αιτούντα, σε ορισμένες περιπτώσεις που καθορίζονται στο άρθρο αυτό, να αποδείξει ότι διαθέτει επαγγελματική πείρα ορισμένης χρονικής διάρκειας, να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση προσαρμογής επί τρία έτη κατ' ανώτατο όριο ή να υποβληθεί σε δοκιμασία επάρκειας. Ακόμα, στην παρ. 1 του άρθρου 8 της ίδιας Οδηγίας ορίζεται ότι: «Το κράτος μέλος υποδοχής δέχεται ως απόδειξη του ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, τις βεβαιώσεις και τα έγγραφα τα οποία έχουν εκδώσει οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και τα οποία πρέπει να υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος, προς υποστήριξη της αίτησης του για την εξάσκηση του σχετικού επαγγέλματος». Τέλος, στο άρθρο 12 της Οδηγίας ορίζεται ότι: «Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία εντός δύο ετών από την κοινοποίηση της», δηλαδή μέχρι τις 4-1-1991 , δεδομένου ότι η Οδηγία κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη στις 4 Ιανουαρίου 1989.

4. Επειδή, στο π.δ. 165/28-6-2000 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών, σύμφωνα με την οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 49 Α'), με το οποίο επιχειρήθηκε μεταφορά της ανωτέρω Οδηγίας στην ελληνική έννομη τάξη , ορίζεται, στο άρθρο 10, αυτού ότι: « 1. Συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συλλογικό όργανο υπό την ονομασία «Συμβούλιο αναγνώρισεως επαγγελματικής ισοτιμίας τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα της αναγνώρισης δικαιώματος ασκήσεως στην Ελλάδα ορισμένου επαγγέλματος κατά τους

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

όρους του παρόντος διατάγματος. Στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου ανήκουν ιδίως :

α) ... β) Η κρίση κάθε θέματος κρίσιμου για την αναγνώριση επαγγελματικής ισοτιμίας και ιδίως του ζητήματος εάν: αα) Το εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο οποίο πραγματοποιήσε την επαγγελματική του εκπαίδευση ο αιτών, ανήκει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ββ) Ο αιτών διαθέτει την απαραίτητη επαγγελματική πείρα, στην περίπτωση που η διάρκεια της εκπαίδευσης υπολείπεται κατά ένα τουλάχιστον έτος αυτής που απαιτείται στην Ελλάδα για την άσκηση του ίδιου επαγγέλματος, γγ) ...γγ) ...στ) ...Το Συμβούλιο δέχεται ως απόδειξη του ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 4 και 5 του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος, τις βεβαιώσεις και τα έγγραφα που έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και τα οποία πρέπει να υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος προς υποστήριξη της αίτησης του, για την εξάσκηση του σχετικού επαγγέλματος» (όπως το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε, με το άρθρο 2 του π.δτ/ος 385/2002 (ΦΕΚ 334, Α') σε συμμόρφωση με την τροποποιητική οδηγία 2001/19/ΕΚ).

5. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 189 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως έχει παγίως ερμηνευθεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ), τόσο ο Κανονισμός όσο και η Οδηγία έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα. Ωστόσο, ο μιν Κανονισμός έχει άμεση ισχύ, υπό την έννοια ότι διεισδύει και ισχύει αυτοδικαίως στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών, αποτελεί, δηλαδή, μέρος του εντός κάθε κράτους μέλους εφαρμοζόμενου δικαίου, χωρίς να απαιτείται ή να επιτρέπεται η λήψη μέτρων από τις εθνικές αρχές. Αντιθέτως, οι ρυθμίσεις της Οδηγίας δεν αποτελούν μέρος του εσωτερικού δικαίου των κρατών μελών, αλλά απαιτείται η παρεμβολή του εθνικού νομοθέτη, προκειμένου οι ρυθμίσεις της να καταστούν μέρος της εθνικής νομοθεσίας. Ο τύπος της εσωτερικής πράξης μεταφοράς της Οδηγίας δεν προσδιορίζεται από την κοινοτική έννομη τάξη, αλλά καταλείπεται στην κυριαρχική εξουσία των κρατών μελών, τα οποία καθορίζουν, σύμφωνα με τη συνταγματική τάξη τους, αν θα εκδοθεί νομοθετική ή διοικητική κανονιστική πράξη. Σε περίπτωση, δε, που ένα

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

κράτος-μέλος δεν τηρεί την ανωτέρω υποχρέωση του να μεταφέρει μία Οδηγία στο εσωτερικό του δίκαιο και να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη του αποτελέσματος που ορίζεται από την Οδηγία αυτή, η πλήρης αποτελεσματικότητα του εν λόγω κανόνα κοινοτικού δικαίου επιβάλλει το δικαίωμα για επανόρθωση, εφ' όσον συντρέχουν τρεις προϋποθέσεις: α) το προβλεπόμενο από την Οδηγία αποτέλεσμα να συνεπάγεται τη χορήγηση δικαιωμάτων στους ιδιώτες, β) να μπορεί να προσδιοριστεί, βάσει των διατάξεων της Οδηγίας, το περιεχόμενο των δικαιωμάτων αυτών και γ) να υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παράβασης της υποχρέωσης του κράτους μέλους και της βλάβης που υπέστησαν οι ιδιώτες. οι προϋποθέσεις αυτές επαρκούν, για να γεννηθεί υπέρ των ιδιωτών δικαίωμα αποκατάστασης της ζημίας, που στηρίζεται απ' ευθείας στο κοινοτικό δίκαιο. Στις περιπτώσεις αυτές, στο κράτος μέλος εναπόκειται να αποκαταστήσει, στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου περί ευθύνης, τις συνέπειες της προκληθείσας ζημίας (Δ. Ε. Κ. απόφαση της 28ης.5.1991 , Υπόθεση Francovich κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-6/90 και C-9/90 και απόφαση της 14ης.7 .1994, Υπόθεση Paola Faccini Dorì κατά Recreb Srl, C-91 /92).

6. Επειδή, ενόψει της συστηματικής άρνησης της Ελλάδας να αναγνωρίσει τα διπλώματα, που έχουν απονεμηθεί από αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους, κατόπιν σπουδών , οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί , στο πλαίσιο συμφωνίας δικαιόχρησης (franchise), σε ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα στην Ελλάδα, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε το έτος 2005 προσφυγή κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, μετά την τήρηση της προβλεπόμενης από το κοινοτικό δίκαιο διαδικασίας (αποστολή εγγράφου οχλήσεως, αιτιολογημένη γνώμη, συμπληρωματική αιτιολογημένη γνώμη), ζητώντας από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να διαπιστώσει ότι η Ελληνική Δημοκρατία, α) μην αναγνωρίζοντας τα διπλώματα που χορηγήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους και β) αναθέτοντας στο Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

Εκπαίδευσης (Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε) (άρθρο 10 παρ. 1 περ. β π.δ/τος 165/28-6-2000) παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις διατάξεις της Οδηγίας 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2001 (ΕΕ L 206, σ. 1). Επί της προσφυγής αυτής, εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 23^{ης} .10.2008 (C-274/05), με την οποία, αφού επισημάνθηκε, κατ' αρχάς, ότι η ως άνω οδηγία δεν αφορά την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων σπουδών, αλλά νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα στα κράτη μέλη κρίθηκε: α) ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4 της Οδηγίας 89/48 (δηλαδή της λήψης αντισταθμιστικών μέτρων), το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της Οδηγίας αυτής παρέχει στον αιτούντα, που είναι κάτοχος «διπλώματος», κατά την έννοια της Οδηγίας αυτής και το οποίο του επιτρέπει να ασκεί νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα σε ένα κράτος μέλος, το δικαίωμα να ασκεί το ίδιο επάγγελμα σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, β) ότι καμιά διάταξη της Οδηγίας δεν επιβάλλει περιορισμό όσον αφορά το κράτος μέλος, στο οποίο ο αιτών πρέπει να έχει αποκτήσει τα επαγγελματικά του προσόντα. συγκεκριμένα, κρίθηκε ότι, από το εν άρθρο 1 , στοιχείο α', πρώτο εδάφιο της Οδηγίας, ρητώς προκύπτει ότι αρκεί η εκπαίδευση να έχει πραγματοποιηθεί «κατά το μεγαλύτερο της μέρος στην Κοινότητα», δηλαδή είτε στο κράτος μέλος που χορήγησε τον οικείο τίτλο σπουδών είτε σε άλλο κράτος μέλος, γ) ότι το ουσιώδες ζήτημα, όσον αφορά το αν έχει εφαρμογή αυτή έγκειται στο αν ο αιτών έχει δικαίωμα να ασκεί νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα σε ένα κράτος μέλος βάσει του διπλώματος που κατέχει ανεξαρτήτως της ουσιαστικής αξίας της εκπαίδευσης που αυτό πιστοποιεί, τυχόν δε διαφορές ως προς τη διάρκεια ή το περιεχόμενο μεταξύ της εκπαίδευσης σε άλλο κράτος μέλος και της εκπαίδευσης στο κράτος μέλος αποδοχής δεν αρκούν για να δικαιολογήσουν άρνηση αναγνώρισης των οικείων επαγγελματικών προσόντων, επιτρεπομένης μόνο της εφαρμογής των αντισταθμιστικών μέτρων, τα οποία

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

προβλέπονται στο άρθρο 4 της Οδηγίας, δ) ότι, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1 , της Οδηγίας, το κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται ρητώς να δεχθεί, σε κάθε περίπτωση, ως απόδειξη του ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του εν λόγω διπλώματος, τις βεβαιώσεις και τα συναφή έγγραφα, που έχουν χορηγήσει οι αρμόδιες αρχές των λοιπών κρατών μελών, ε) ότι το ζήτημα αν το εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο οποίο πραγματοποίησε τις σπουδές του ο κάτοχος διπλώματος, είναι «πανεπιστήμιο ή ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα ή άλλο ίδρυμα του αυτού εκπαιδευτικού επιπέδου», κατά την έννοια του άρθρου 1 , στοιχείο α', πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, της Οδηγίας , πρέπει να κρίνεται αποκλειστικά βάσει των κανόνων που διέπουν το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης του κράτους μέλους, του οποίου αρμόδια αρχή χορήγησε το δίπλωμα, διότι, στην αντίθετη περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές που χορηγούν διπλώματα θα υποχρεώνονταν να αντιμετωπίζουν τους ενδιαφερομένους που πραγματοποίησαν σπουδές ισότιμου επιπέδου κατά διαφορετικό τρόπο, αναλόγως του κράτους μέλους εντός του οποίου πραγματοποίησαν τις σπουδές τους, στ) ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 , στοιχείο α', δεύτερη περίπτωση, της Οδηγίας, οι σπουδές δεν πρέπει οπωσδήποτε να έχουν πραγματοποιηθεί σε πανεπιστήμιο ή σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, αλλά αρκεί να πρόκειται για «ίδρυμα του αυτού εκπαιδευτικού επιπέδου», δηλαδή ενδιαφέρον έχει το ουσιαστικό επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης και ως εκ τούτου ένα κράτος μέλος υποδοχής υποχρεούται να αναγνωρίσει δίπλωμα που χορηγήθηκε από αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους, μολονότι με το δίπλωμα αυτό πιστοποιούνται σπουδές που έχουν πραγματοποιηθεί, εν όλω ή εν μέρει , στο κράτος μέλος υποδοχής και οι οποίες, κατά τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους, δεν αναγνωρίζονται ως σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, χωρίς να τίθεται υπό αμφισβήτηση το δικαίωμα της Ελληνικής Δημοκρατίας να καθορίζει το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και η οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος, καθ' όσον τα διπλώματα που πιστοποιούν σπουδές, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν βάσει συμφωνιών δικαιόχρησης, δεν

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

εντάσσονται , σύμφωνα με την οδηγία αυτή, στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και ζ) ότι οι διατάξεις του άρθρου 10 (παρ. 1 περ. β υποπερ. αα και ββ) του π.δ/τος 165/2000 αντιβαίνουν στο άρθρο 8 , παρ. 1 της Οδηγίας, καθ' όσον με αυτές ανατίθεται σε αρχή κράτους μέλους υποδοχής η αρμοδιότητα να προβαίνει σε εξακρίβωση πραγματικών περιστατικών , τα οποία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 1 της Οδηγίας , αποδεικνύονται από τις βεβαιώσεις και τα έγγραφα , που έχουν ήδη εκδώσει οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους προέλευσης.

7 .Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Η εκκαλούσα- εφεσίβλητη, αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, με την επωνυμία «Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών - Γαλλόφωνες Σπουδές» και το διακριτικό τίτλο «Institution des Etudes Francophones» (I.d.E.F.), εδρεύει στην Αθήνα, συστάθηκε τον Ιούνιο του έτους 1993 και το καταστατικό της καταχωρήθηκε νομίμως στα βιβλία του Πρωτοδικείου Αθήνας (αυξ. αριθ. 11120/1993). Σκοπός της, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το εν λόγω καταστατικό, είναι η παραγωγή, ανάπτυξη και διάδοση επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας, η παροχή υπηρεσιών σε αποφοίτους μέσης και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ημεδαπής και των αντίστοιχων βαθμίδων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τρίτων χωρών, καθώς και η, προς επίτευξη του ανωτέρω σκοπού, σύνδεση και συνεργασία της με πανεπιστημιακά ιδρύματα της ημεδαπής, των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τρίτων χωρών. Στο πλαίσιο του ανωτέρω σκοπού της, η ενάγουσα συνήψε την από 11- 7 -1995 σύμβαση με το Πανεπιστήμιο Paris 13 (Πανεπιστήμιο Paris-Nord), ονομαζόμενο εν συντομία U.P. 13, στην οποία προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Το U.P. 13, εγκαθιστά στην Αθήνα εκπαίδευση, η οποία προετοιμάζει: α) για το γενικό πανεπιστημιακό δίπλωμα σπουδών (DEUG) Οικονομίας και Διοίκησης (1^ο και 2^ο έτος σπουδών), το πρώτο έτος του οποίου θα λειτουργήσει για πρώτη φορά κατά το πανεπιστημιακό έτος 1995/1996, ενώ το δεύτερο έτος αυτού θα λειτουργήσει για πρώτη φορά κατά το πανεπιστημιακό έτος 1996/1997 , β) για

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

τη LICENCE Οικονομικών Επιστημών (3ο έτος σπουδών), που θα λειτουργήσει για πρώτη φορά το πανεπιστημιακό έτος 1997/1998 και γ) για τη MAITRISE Οικονομικών Επιστημών (4^ο έτος σπουδών - πτυχίο), που θα λειτουργήσει για πρώτη φορά κατά το πανεπιστημιακό έτος 1998/1999 (άρθρο 1). Περαιτέρω, στην ανωτέρω σύμβαση ορίζεται, στο μεν άρθρο 2, ότι η εκπαίδευση θα πραγματοποιηθεί στους χώρους του U.P. 13, στη VILLETANEUSE και/ή σε αυτούς της εκκαλούσας-εφεσίβλητης στην Αθήνα, στο δε άρθρο 3 ότι το σύνολο των μαθημάτων και ελέγχων γνώσεων τίθεται υπό την ευθύνη του U.P. 13, το οποίο καταρτίζει τα προγράμματα, περιεχόμενα, τις μεθόδους και αξιολογήσεις των μαθημάτων, σύμφωνα με τους όρους χορήγησης των γαλλικών εθνικών διπλωμάτων. επίσης στο ίδιο άρθρο ορίζεται ότι οι φοιτητές θα περάσουν τις εξετάσεις του τέλους του κύκλου σπουδών τους μέσα στο U.P.13, στη VILLETANEUSE, ενώπιον της ίδιας εξεταστικής επιτροπής, η οποία θα εξετάσει και τους φοιτητές του U.P.. Περαιτέρω, στο άρθρο 4 της Σύμβασης ορίζεται ότι το U.P.13 αναλαμβάνει τη στρατολόγηση των Ελλήνων εκπαιδευτικών, με έγκριση από τις επιτροπές των ειδικών και από το περιορισμένο Διοικητικό του Συμβούλιο και στο δε άρθρο 6 της ίδιας σύμβασης ορίζεται ότι το U.P.13 θα χορηγεί στους φοιτητές που ανταποκρίνονται στους ελέγχους γνώσεων, υπό τους όρους που ορίζει το άρθρο 3, τα αντίστοιχα εθνικά διπλώματα. Σύμφωνα, δε, με την προσκομιζόμενη βεβαίωση του Προέδρου του Πανεπιστημίου U.P.13, Alain Neuman, το ανωτέρω Πανεπιστήμιο έχει εγκαθιδρύσει, από το έτος 1995, μία εκπαίδευση Οικονομίας και Διοίκησης στην Ελλάδα, οι δε φοιτητές, που είναι εγγεγραμμένοι στο IdEF, είναι φοιτητές κανονικά εγγεγραμμένοι στο U.P.13 και, σε περίπτωση επιτυχίας τους, λαμβάνουν τα εθνικά γαλλικά διπλώματα (Licence ,Master), τα οποία προβλέπονται από την από 11-7-1995 σύμβαση μεταξύ του U.P.13 και του IdEF. Με την αγωγή της, όπως την ανέπτυξε πρωτοδίκως με το υπόμνημα, η εκκαλούσα προέβαλε ότι ξεκίνησε τη λειτουργία της, σταδιακά, με την παροχή πανεπιστημιακών σπουδών α' έτους από το ακαδημαϊκό έτος 1995/1996 και, ακολούθως, β', γ' και δ έτους, κατά

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

τα ακαδημαϊκά έτη 1996/1997, 1997/1998 και 1998/1999, αντίστοιχα, ότι η προσπάθεια της αυτή, ενώ ξεκίνησε με καλές προοπτικές (εγγραφή οκτώ (8) σπουδαστών ήδη από το πρώτο έτος), δεν είχε την αναμενόμενη καλή εξέλιξη, λόγω, κατά τους ισχυρισμούς της, πράξεων και παραλείψεων οργάνων του εκκαλούντος-εφεσιβλήτου Ελληνικού Δημοσίου, αντικειμένων στα άρθρα 48, 49, 149 και 150 της Συνθήκης Ε. Κ. (ΣυνθΕΚ) και συνισταμένων, ειδικότερα, στα εξής: Το «Διαπανεπιστημιακό Κέντρο Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής» (ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α.) (Ν.Π.Δ.Δ.) , το οποίο συστάθηκε με το ν. 741/1977 (ΦΕΚ 314, Α'), κατά πάγια πρακτική, αναγνώριζε μόνο το χρόνο πανεπιστημιακών σπουδών που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, ενώ δεν αναγνώριζε, κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 16 του Συντάγματος, το χρόνο σπουδών που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα, σε Τμήμα ή Παράρτημα αλλοδαπού Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) το οποίο λειτουργεί στην Ελλάδα, με την μορφή ιδιωτικού φροντιστηρίου ή Κέντρου Ελευθέρων Σπουδών, ότι το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α, αρνήθηκε να κρίνει τους τίτλους σπουδών που απονέμονται από το Πανεπιστήμιο U.P.13 , διότι το Πανεπιστήμιο αυτό αρνήθηκε να του αποστείλει καταλόγους των σπουδαστών του , με σαφή αναφορά ως προς το μέρος της φοίτησης αυτών, που τυχόν πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα (σχετ. τα αποσπάσματα 381 του Πρακτικού της Συνεδρίασης της 23ης.4.1999 και 392 του Πρακτικού της Συνεδρίασης της 17ης.12.1999 του ΔΙ.ΚΑΤΣΑ.), ότι την ίδια τακτική στο ανωτέρω ζήτημα εξακολούθησε να τηρεί και «Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης και άλλες διατάξεις» (Δ.Ο.Α,Τ.Α.Π.) (Ν.Π.Δ.Δ.), στον οποίο περιήλθαν οι αρμοδιότητες του καταργηθέντος ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. (άρθρο 19 παρ. 1 ν.3328/2005 ΦΕΚ, Α' 80/1-4-2005) (σχετ. οι 34870/27-12-2006, 4663/29-3-2007, 35358/30-12-2007 και 37569/30-12-2007 απαντήσεις σε επιστολές της εκκαλούσας) επίσης ότι το Ελληνικό Δημόσιο παραβίασε διπλά την ανωτέρω Οδηγία διότι, αφ' ενός μεν παρέλειψε να εντάξει αυτήν στην εσωτερική έννομη τάξη εντός της οριζόμενης από αυτήν προθεσμίας (4-1-1991) , αφ' ετέρου δε

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

την ενέταξε πλημμελώς με το π.δ. 165/2000, καθ' όσον η προβλεφθείσα με αυτό σύσταση του «Συμβουλίου Αναγνώρισης Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» (Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε.), αρμοδίου να κρίνει εάν «το εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο οποίο πραγματοποίησε την επαγγελματική του εκπαίδευση ο αιτών, ανήκει στην τριτοβάθμια εκπαίδευση», αντιβαίνει στις διατάξεις της εν λόγω Οδηγίας καθώς και ότι η κρίση της 3457 /1998 αποφάσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ολομ.) ότι είναι νόμιμη η άρνηση του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. να αναγνωρίσει τίτλους σπουδών, χορηγηθέντων από αλλοδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) , εξαιτίας του ότι μέρος του χρόνου των σπουδών αυτών διανύθηκε σε Τμήμα ή Παράρτημα αλλοδαπού Α.Ε.Ι. , που λειτουργεί στην Ελλάδα με τη μορφή ιδιωτικού φροντιστηρίου ή Κέντρου Ελευθέρων σπουδών, πέραν των ως άνω κοινοτικών διατάξεων, παραβιάζει, ως προς τη μη υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΚ για το επίμαχο ζήτημα τη διάταξη του άρθρου 234 ΣυνθΕΚ και τη διάταξη του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) επίσης, προς επίρρωση των ως άνω ισχυρισμών της η εκκαλούσα-εφεσίβλητη αστική εταιρεία επικαλείται τις δημοσιευθείσες στον τύπο και μη ανταποκρινόμενες στην αλήθεια δηλώσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων περί διακοπής της συνεργασίας των Γαλλικών Πανεπιστημίων με ελληνικά Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών (σχ. τα προσκομιζόμενα δελτία τύπου) προσέτι υποστηρίζει ότι αντίκειται στη συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας, η άρνηση του εκκαλούντος- εφεσιβλήτου Ελληνικού Δημοσίου να αναγνωρίσει τους ακαδημαϊκούς τίτλους που χορηγεί και την επαγγελματική ισοτιμία αυτών, ενώ , συγχρόνως, αναγνωρίζει τα διπλώματα που χορηγεί το ελληνικό ανοικτό Πανεπιστήμιο (άρθρο 27 του ν. 2083/1992, ΦΕΚ 159,Α ') , που στηρίζεται στην «εξ αποστάσεως» διδασκαλία καθώς και στην ευχέρεια των φοιτητών να επιλέγουν το χρόνο, το ρυθμό μελέτης και τους αυτοτελείς κύκλους σπουδών τους καθώς και τους μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών, που χορηγούνται από Πανεπιστήμια εσωτερικού ή εξωτερικού , τα οποία

Έχουν συμπράξει με Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα(Τ.Ε.Ι.) (άρθρο 5 παρ. 13 του ν. 2916/2001 ,ΦΕΚ 114,Α '). Περαιτέρω η εκκαλούσα- εφεσίβλητη αστική εταιρεία υποστήριξε ότι εξ αιτίας όλων των ανωτέρω πράξεων και παραλείψεων του Ελληνικού Δημοσίου, του Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε., του ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. και του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. , υπέστη υλική ζημία, τόσο θετική (1.043.018,84 ευρώ) όσο και αποθετική (25.528.721 ,50 ευρώ) , αλλά και ηθική βλάβη (200.000 ευρώ). Α. Ως προς τη θετική της ζημία, η εκκαλούσα-εφεσίβλητη, με την αγωγή της, υποστηρίζει: 1) ότι πολλοί σπουδαστές της ακύρωσαν την εγγραφή τους ή δεν προσήλθαν να οριστικοποιήσουν την εγγραφή τους, παρά το γεγονός ότι είχαν προβεί σε προεγγραφή, φοβούμενοι ότι δεν θα αναγνωρισθούν οι τίτλοι σπουδών τους. ειδικότερα, αναφέρει τις ακυρώσεις εγγραφών: α) των [...] και [...], για το έτος 2000-2001 , από τις οποίες απώλεσε δίδακτρα συνολικού ποσού δρχ. 9.300.000 (δρχ.1.550.000 επί 4 έτη συν 1.550.000 επί 2 έτη) ή 27.293 ευρώ, β) των [...],[...],[...],[...] και [...], για το ακαδημαϊκό έτος 2001-02, από τις οποίες απώλεσε δίδακτρα συνολικού ποσού 73.283 ευρώ (δρχ. 1.550.000 επί 4 έτη για καθένα από τους τρεις πρώτους συν δρχ.1.550.000 επί 2 έτη για τον τέταρτο και 9.600 ευρώ για τον πέμπτο) , γ) [...],[...],[...],[...],[...] και [...], για το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003, από τις οποίες απώλεσε συνολικώς ποσό 77.200 ευρώ (κατ' άτομο 4.800 ευρώ επί 4 έτη για τους πρώτη και δεύτερο , 4.800 ευρώ επί δύο έτη για τον τρίτο και τέταρτη και 8.800 ευρώ για την πέμπτη και 9.800 ευρώ για την έκτη), δ) των [...] και [...], για το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004, από τις οποίες απώλεσε δίδακτρα συνολικού ποσού 20.400 ευρώ (κατ' άτομο 1500 ευρώ επί 4 έτη για την πρώτη συν 4800 επί 3 έτη για τη δεύτερη) και ε) των [...],[...],[...] και [...]

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

για το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005, από τις οποίες απώλεσε δίδακτρα συνολικού ποσού 57.800 ευρώ (κατ' άτομο 4800 ευρώ επί 4 έτη για τους πρώτη και δεύτερο συν 4800 επί 2 έτη για τον τρίτο συν 9800 για τον τέταρτο), όπως όλα τα ανωτέρω ποσά αναλυτικώς, ανά σπουδαστή, αναφέρονται στην αγωγή, των διδασκτρων υπολογιζόμενων βάσει του υποχρεωτικώς τηρουμένου Μαθητολογίου (σχετ. οι προσκομιζόμενες από 23-4-2008 βεβαιώσεις, σε επίσημη μετάφραση του Γαλλικού Πανεπιστημίου U.P. 13 περί της εγγραφής των ως άνω σπουδαστών και του κύκλου σπουδών τους και οι σχετικές σελίδες του μητρώου μαθητών της εκκαλούσας-εφεσίβλητης, από τις οποίες προκύπτει ότι ΟΙ σπουδαστές αυτής ανέρχονταν σε 43 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 , 62 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2001- 2002, 67 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003, 56 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 και 54 κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005) προσέτι η εκκαλούσα- εφεσίβλητη προσκόμισε, πρωτοδίκως , δέκα (10) ένορκες βεβαιώσεις, ληφθείσες , σύμφωνα προς το άρθρο 185 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, ενώπιον της Συμβολαιογράφου [...], αφού προηγουμένως, επέδωσε στο αντίδικο Ελληνικό Δημόσιο τις οικείες κλήσεις, στις οποίες, εκτός των άλλων, κατά το ως άνω άρθρο 185 του Κ.Δ.Δ., στοιχείων, αναφέρεται ότι αυτοί θα βεβαιώσουν ενόρκως οτιδήποτε γνωρίζουν σχετικά με την ασκηθείσα υπό κρίση αγωγή της και συγκεκριμένα την 194/12.3.2008 ένορκη κατάθεση της [...] (σχ. η 3617β/29-2-2008 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθήνας [...]) και την 202/26.3.2008 ένορκη κατάθεση της [...] (σχ. η 3662β/143-2008 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθήνας [...]) οι οποίες κατέθεσαν ότι διέκοψαν τις σπουδές τους στην Ελλάδα , στο εκκαλούν- εφεσίβλητο κέντρο ελευθέρων σπουδών IdEF, όταν πληροφορήθηκαν , από δημοσιεύματα του τύπου και από το ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. , ότι τα πτυχία που θα έπαιρναν δεν θα αναγνωρίζονταν. 2) ότι , προκειμένου να μεταστρέψει το αρνητικό σε βάρος της κλίμα που

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

δημιουργήθηκε από την αμφισβήτηση αναγνώρισης των τίτλων σπουδών που χορηγεί και να αποφύγει, συνεπώς, την περαιτέρω ακύρωση εγγραφών σπουδαστών της και να αποκαταστήσει την αλήθεια ως προς την συνεργασία της με το αλλοδαπό πανεπιστήμιο, η οποία ήταν ενεργή, παρά τις ψευδείς ανακοινώσεις του Υπουργού Παιδείας, για να προσελκύσει υποψήφιους φοιτητές, προέβη σε προβολή και διαφήμιση της, μέσω εφημερίδων και ραδιοφωνικών σταθμών, το κόστος της οποίας ανήλθε στο ποσό των 791.042,84 ευρώ (σχετ. τα προσκομιζόμενα εκατόν σαράντα τρία (143) αντίγραφα παραστατικών αξίας διαφόρων εντύπων -Καθημερινή, Βραδυνή, Μετρόραμα, Ο Κόσμος του Επενδυτή, Citypress κ.α. -και ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών -Μελωδία, Σκάι)" διευκρινίζει, ωστόσο, ότι το ποσό που πράγματι δαπανήθηκε ήταν μικρότερο, λόγω των εκπτώσεων που της έγιναν, ως ανταποδοτικό όφελος για τη διάθεση της ερευνητικής εργασίας του ομίλου προς δημοσίευση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, χωρίς να προσδιορίζει το ακριβές ποσό που πράγματι εκταμιεύθηκε. Β. Ως προς την αποθετική της ζημία, η εκκαλούσα-εφεσίβλητη, με την αγωγή της, υποστηρίζει ότι λόγω των ως άνω παράνομων πράξεων και παραλείψεων οργάνων του εναγομένου, πολλοί σπουδαστές, που θα εγγράφονταν στο IdEF , δεν έπραξαν τούτο προτιμώντας να μεταβούν και να φοιτήσουν σε Πανεπιστήμια της αλλοδαπής, οι τίτλοι σπουδών των οποίων αναγνωρίζονται από τα αρμόδια όργανα της ημεδαπής, ειδικότερα δε: α) ενόψει του ότι κατ' έτος 1500 περίπου απόφοιτοι των Ενιαίων Λυκείων (το 2003 ήταν 1771 άτομα και το 2004 1456 άτομα) εξετάζονται σε πανελλαδικό επίπεδο στα γαλλικά και ότι κατ' έτος εγγράφονται σε Γαλλικά Πανεπιστήμια 600 περίπου νέοι φοιτητές (ήτοι το 1/5 πρωτοετείς των 3000 συνολικά Ελλήνων που φοιτών σε Γαλλικά Πανεπιστήμια), υπολογίζει τους νέους σπουδαστές σε πενήντα (50) τουλάχιστον άτομα (περίπου 3% των αποφοίτων) , κατ' έτος, στο 1^ο έτος σπουδών (DEUG 1- LICENCE 1), σε σαράντα (40) το 2^ο (DEUG 2- LICENCE 2) ,3^ο (LICENCE 3) και 4^ο (MAITRISE- MASTER 1) έτος σπουδών και σε τριάντα (30) το 5^ο έτος σπουδών (DESS-MASTER 2) (απομείωση 20% λόγω

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

αποτυχίας στις εξετάσεις) και τα διαφυγόντα κέρδη της από τα διδάκτρα των σπουδαστών αυτών, από την κατηγορία αυτή, για τα ακαδημαϊκά έτη 2000- 2001 έως και 2005-2006, στο συνολικό ποσό των 4.227.173 ευρώ, σύμφωνα με αναλυτικούς πίνακες διδάκτρων κατ' έτος, που περιέχονται στην αγωγή, β) ενόψει του ότι από τα γαλλόφωνα εν Ελλάδι σχολεία (Ελληνογαλλικό Λύκειο, Λεόντειο Λύκειο Πατησίων και Νέας Σμύρνης, Λύκειο των Ουρσουλίνων, Λύκειο Άγιος Ιωσήφ, Λύκειο Άγιος Παύλος του Πειραιά, Λύκειο Jean d' Arc), αποφοιτούν , κατ' έτος 800 άτομα , το 50% των οποίων κατευθύνεται σε νομικές και οικονομικές σχολές, υπολογίζει ότι πενήντα (50) τουλάχιστον άτομα, κατ' έτος, θα εγγράφονταν στο 1^ο έτος σπουδών και τα διαφυγόντα κέρδη της από τα διδάκτρα των σπουδαστών αυτών, κατά τα ίδια ακαδημαϊκά έτη, με τους ίδιους, όπως και στην προηγούμενη κατηγορία, υπολογισμούς, στο συνολικό ποσό των 4.227.173 ευρώ, γ) ενόψει του ότι το 2000 (ενδεικτικώς) 4895 υποψήφιοι διεκδίκησαν τις 1865 θέσεις των Νομικών Σχολών της Χώρας, από τους 3030 αποτυχόντες και με δεδομένο ότι η μοναδική σχολή , που πρότεινε πλήρη κύκλο σπουδών στην Ελλάδα, απονέμοντας εθνικό Γαλλικό πτυχίο ήταν η Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου U.P. 13 σε συνεργασία με δικό της Κέντρο Σπουδών (IdEF), υπολογίζει ότι πενήντα (50) τουλάχιστον άτομα θα εγγράφονταν , κατ' έτος , στο 10 έτος σπουδών και τα διαφυγόντα κέρδη της από τα διδάκτρα των σπουδαστών αυτών , κατά τα ίδια ακαδημαϊκά έτη, με τους ίδιους, όπως και στην προηγούμενη κατηγορία, υπολογισμούς, στο συνολικό ποσό των 4.227.173 ευρώ, δ) ενόψει του ότι το Φροντιστήριο «Όριον» , το οποίο ανήκει στους ίδιους εταίρους της εκκαλούσας - εφεσίβλητης (σχ .το από 26.11.1980 συμφωνητικό σύστασης ομόρρυθμης εταιρείας, αριθ. κατάθ. στα βιβλία του Πρωτοδικείου Αθήνας 19.100/1980) είχε, κατά τα ακαδημαϊκά έτη από 2000-2001 έως 2005-2006 108, 75, 79, 85,89 και 71 μαθητές Γ' Λυκείου, όλων των κατευθύνσεων, (Θετικής-Θεωρητικής- Τεχνολογικής), (προσκομίζει σχετικά μαθητολόγια) υπολογίζει ότι οι μισοί τουλάχιστον από αυτούς ,κατ' έτος, που στόχευαν σε οικονομικές και νομικές σπουδές, θα

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

προτιμούσαν , σπουδάζοντας με λιγότερα χρήματα στο IdEF (4.000-5.000 ευρώ), αντί 10.000 έως 12.000 ευρώ στα επαρχιακά ιδρύματα να εγγραφούν στο 1^ο έτος σπουδών και τα διαφυγόντα κέρδη της από τα διδάκτρα των σπουδαστών αυτών, κατά τα ίδια ακαδημαϊκά έτη, κατά τους αναλυτικούς υπολογισμούς στην αγωγή, στο συνολικό ποσό των 3.670.602 ευρώ , ε) ενόψει του ότι το φροντιστήριο «ΗΧΟΣ» , του οποίου ιδρυτής είναι ο βασικός μέτοχος του IdEF και εταίρος, κατά ποσοστό 50%, είναι η σύζυγος και μητέρα των εταίρων του IdEF, προετοιμάζει πτυχιούχους Τ.Ε.Ι. για κατατακτήριες εξετάσεις στα Α.Ε.Ι., υπολογίζει ότι οι επιτυχόντες , κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1999-2000, 2000-2001, 2001-2002 και 2002- 2003, 94,92,91 και 62 αντιστοίχως , θα προτιμούσαν σπουδές δύο (2) ετών στο IdEF για να αποκτήσουν το πτυχίο του U.P. 13 αντί τεσσάρων (4) ετών σε κρατικό Α.Ε.Ι., με ίδια επαγγελματικά δικαιώματα και τα διαφυγόντα κέρδη από τα διδάκτρα των σπουδαστών αυτών , κατά τα ως άνω ακαδημαϊκά έτη και κατά τους αναλυτικούς υπολογισμούς της αγωγής (με απομείωση 20% , λόγω , κατ' εκτίμηση μη ολοκλήρωσεως των σπουδών τους) στο συνολικό ποσό των 4.382.811 ευρώ, στ) ενόψει του ότι από το έτος 2002 ανακοίνωσε, για πρώτη φορά, το πρόγραμμα σπουδών για επαγγελματίες του τραπεζικού και ασφαλιστικού κλάδου, με εγγραφή των ενδιαφερομένων στο τέταρτο (4^ο) έτος σπουδών , βάσει του συστήματος αποτίμησης επαγγελματικής εμπειρίας (διάταγμα 85-906, το οποίο εντάχθηκε στο ν. 92-678 της Γαλλικής Δημοκρατίας) και του μεγάλου ενδιαφέροντος που εκδηλώθηκε (πάνω από 200 άτομα) , το οποίο όμως δεν μεταφράστηκε σε εγγραφές , λόγω της μη αναγνώρισης των πτυχίων και της διακοπής της συνεργασίας με Γαλλικά Πανεπιστήμια, κατά τις ψευδείς δηλώσεις του Υπουργού Παιδείας, υπολογίζει ότι πενήντα (50) τουλάχιστον άτομα, κατ' έτος, επαγγελματίες του τραπεζικού και ασφαλιστικού κλάδου, μη πτυχιούχους, οι οποίοι, με ένα (1) έτος σπουδών, θα μπορούσαν να αποκτήσουν πανεπιστημιακό πτυχίο και, με δύο (2) έτη σπουδών, θα μπορούσαν να αποκτήσουν μάστερ και τα διαφυγόντα κέρδη

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

της από τα δίδακτρα των σπουδαστών αυτών, για τα ακαδημαϊκά έτη από 2002-2003 έως και 2005-2006, κατά τους αναλυτικούς υπολογισμούς της αγωγής, στο συνολικό ποσό των 2.538.000 ευρώ και ζ) ενόψει του ότι πολλοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι., με επαγγελματική εμπειρία επιθυμούντες να αποκτήσουν μεταπτυχιακούς τίτλους, χωρίς να αναλάβουν το κόστος του εκπατισμού τους, σε μία πόλη, όπως το Παρίσι, εκδήλωσαν ενδιαφέρον για τα μεταπτυχιακά προγράμματα του U.P. 13, χωρίς το ενδιαφέρον αυτό να μεταφρασθεί σε εγγραφές στο συνεργαζόμενο με το Γαλλικό αυτό Πανεπιστήμιο IdEF, υπολογίζει, ενόψει και του αριθμού των Ελλήνων φοιτητών στη Γαλλία (περίπου 3000) ότι 50 τουλάχιστον, κατ' έτος, πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., θα εγγράφονταν, υπό διαφορετικές συνθήκες, στο 5^ο έτος σπουδών (DESS-MASTER 2) και τα διαφυγόντα κέρδη της, κατά τα ακαδημαϊκά έτη σπουδών από 2000-2001 έως 2005-2006, κατά τους αναλυτικούς υπολογισμούς της αγωγής, στο συνολικό ποσό των 2.255.789 ευρώ εν κατακλείδι δε το συνολικό ποσό της αποθετικής βλάβης ανέρχεται στο ποσό των 25.528.721,5 ευρώ. Προς απόδειξη των όσων υποστηρίζει σχετικά με την αποθετική ζημία της η εκκαλούσα-εφεσίβλητη επικαλείται τις 191, 192 και 193/12-3-2008, 195/13-3-2008, 198, 199 και 200/20-3-2008 και 269/27-3-2008, από τις κατά άνω, ένορκες καταθέσεις, ληφθείσες, νομοτύπως, ενώπιον της ίδιας ως άνω συμβολαιογράφου (σχ. οι 3617β/29-2-2008, 3648β/6-3-2008 και 3874β/16-5-2008 εκθέσεις επιδόσεως των οικείων κλήσεων του ίδιου ως άνω δικαστικού επιμελητή) και με τις οποίες κατέθεσαν: α) [...], καθηγήτρια γαλλικών στο IFA και στο IdEF ότι αρκετοί από τους μαθητές και μαθήτριές της, γαλλόφωνοι, θα φοιτούσαν στο IdEF, παράρτημα Γαλλικού Πανεπιστημίου, εάν τα πτυχία τους αναγνωρίζονταν στην Ελλάδα, αντί να πάνε στη Γαλλία, όπως και έπραξαν, β) ο [...], χημικός μηχανικός, καθηγητής στο φροντιστήριο «Όριον» ότι αν τα πτυχία που αποκτούν οι φοιτητές IdEF αναγνωρίζονταν στο Δημόσιο, πολλοί μαθητές του «Όριον» θα σπούδαζαν

σε αυτό οικονομικά ή νομικά, αντί να πηγαίνουν στην επαρχία , σε σχολές που δεν τους ενδιαφέρουν, γ) η [...], Πρόεδρος των γυναικών επιχειρηματιών Ευρώπης, Πρόεδρος του Εθνικού Επιμελητηρίου δικτύου Γυναικών Επιχειρηματιών , Αντιπρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Κέντρων Ξένων Γλωσσών PALSO και Γενικός Γραμματέας του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Αθηνών, ότι από συζητήσεις με γονείς αποκόμισε την εντύπωση ότι θα προτιμούσαν τα παιδιά τους να κάνουν τις σπουδές τους σε παραρτήματα Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων στην Ελλάδα, εάν τα πτυχία τους αναγνωρίζονταν εδώ, ότι πάνω από 50.000 ελληνόπουλα σπουδάζουν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περίπου 3.000 στη Γαλλία, καθώς και ότι μεγάλος αριθμός επαγγελματιών (π.χ. ασφαλιστών) ενδιαφέρονται να αυξήσουν τις γνώσεις τους και να αναβαθμίσουν το επαγγελματικό τους προφίλ, εγγραφόμενοι σε παραρτήματα Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων στην Ελλάδα, εάν τα χορηγούμενα πτυχία αναγνωρίζονταν, δ) η [...], απόφοιτος του γαλλικού τμήματος του Ελληνογαλλικού Λυκείου Αθήνα (LFH) το 2004, ότι πολλοί συμμαθητές της αποφάσισαν να σπουδάσουν στη Γαλλία (περίπου 90) , πρωτίστως λόγω της μη αναγνώρισης των πτυχίων που παρέχουν τα ξένα πανεπιστήμια με φοίτηση στην Ελλάδα, ε) ο [...] μαθητής λυκείου και του φροντιστηρίου «Όριον», με ενδιαφέρον για το τραπεζικό και ασφαλιστικό τομέα και για μεταπτυχιακές σπουδές, ότι αποφάσισε να μη εγγραφεί στο IdEF όταν πληροφορήθηκε από τον ΔΟΑΤΑΠ ότι ούτε το πτυχίο, ούτε το μάστερ αναγνωρίζεται στην Ελλάδα , εάν οι σπουδές δεν έχουν πραγματοποιηθεί, εξ ολοκλήρου, στη Γαλλία, στ) ο [...], Διπλωματούχος Αγρονόμος- Τοπογράφος Μηχανικός του ΕΜΠ από το 2007, με ενδιαφέρον για οικονομικό μάστερ , ότι πολλοί πτυχιούχοι Ελληνικών Πανεπιστημίων θα επέλεγαν να κάνουν τρίγλωσσο μάστερ στο IdEF, εάν γνώριζαν το υψηλό επίπεδο σπουδών που παρέχει και ζ) η [...],

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

απόφοιτος λυκείου από το 2003 και φοιτητής στο Πολιτικό Τμήμα της Νομικής, γνώστης των σπουδών του IdEF από το φροντιστήριο «Όριον», ότι πτυχιούχοι σαν κι αυτή θα εγγράφονταν στο IdEF , εάν θα αναγνωρίζονταν τα πτυχία που θα έπαιρναν.

Γ. Τέλος, η εκκαλούσα- εφεσίβλητη με την αγωγή της υποστηρίζει ότι, εξ αιτίας των ανωτέρω παράνομων πράξεων και παραλείψεων οργάνων του εφεσίβλητου-εκκαλούντος Ελληνικού Δημοσίου ,αλλά και των συμπεριφορών και ψευδών δηλώσεων του Υπουργού Παιδείας, υπέστη ηθική βλάβη, η οποία συνίσταται στην αποστροφή και καχυποψία, με την οποία αντιμετωπίζεται από το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, ως προς την αναγνώριση των ακαδημαϊκών τίτλων σπουδών και τίτλων επαγγελματικής κατάρτισης που χορηγεί, βάσει της προαναφερόμενης σύμβασης δικαιόχρησης, καθώς και την αβεβαιότητα και την παρατεταμένη αγωνία, ως προς την επιβίωσή της στην οποία βρίσκεται, λόγω της διαρκούς αρνητικής στάσης του ΔΙ.ΚΑ.ΤΣΑ. (νυν ΔΟΑΤΑΠ) και του Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε., προς ικανοποίηση της οποίας ζητά να της επιδικασθεί το χρηματικό ποσό των 200.000 ευρώ προς επίρρωση δε των ισχυρισμών της αυτών, της επαγγελματικής της ταλαιπωρίας και της καταδικαστικής πρακτικής του Δημοσίου σε βάρος της επικαλείται την μακρόχρονη ποινική δίωξή του νόμιμου εκπροσώπου της Εμμ. Αμαργιανάκη, με τις κατηγορίες της απάτης και της παράβασης του ν. 1966/1991, που διέπει τη λειτουργία των εργαστηρίων ελευθέρων σπουδών και συγκεκριμένα την 46170/2004 απόφαση του Τριμελούς Πλημ/κείου Αθήνας και τις 7333/2005 και 6092/2007 αποφάσεις του Τριμελούς Εφετείου Αθήνας, με τις οποίες ο νόμιμος εκπρόσωπος της ενάγουσας, Εμμ. Αμαργιανάκης, κρίθηκε ένοχος και καταδικάσθηκε σε ποινή φυλάκισης για παράβαση, κατ' εξακολούθηση, του άρθρου 15 του ν. 1966/1991 , διότι χρησιμοποιούσε σε διαφημιστικές καταχωρίσεις, που αφορούσαν την ενάγουσα, καθώς και σε έντυπα που διένειμε σε προσερχόμενους σπουδαστές, τον τίτλο «Πανεπιστήμιο-Εργαστήριο

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

Ελευθέρων Σπουδών», «Institution d' Etudes Francophones» και « Paris Nord», αντί του μόνου επιτρεπόμενου από τις ανωτέρω διατάξεις τίτλου «Εργαστηρίου Ελευθέρων Σπουδών». Συνολικώς δε, η εκκαλούσα- εφεσίβλητη με την αγωγή της, ζητά να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Δημοσίου να της καταβάλει, ως αποζημίωση, νομιμοτόκως, με το νόμιμο τόκο υπερημερίας, το ποσό των 26.771.740,34 (1.043.018,84 + 25.528.721 ,50+200.000) ευρώ, όπως το αρχικώς αιτηθέν ποσό των 28. 788.940,34 (1.060.218,84 +25.528. 721 ,50 +200.000) ευρώ διορθώθηκε, μετά και την παραίτησή της από την καταβολή του ποσού των 943.800 ευρώ , το οποίο, όπως υποστήριξε με την υποβληθείσα, πρωτοδίκως, διορθωτική δήλωση της αγωγής, θα κάλυπτε το κόστος λειτουργίας της επιχείρησής της, εάν επιτυχανόταν η αναμενόμενη προσέλευση φοιτητών. Η αγωγή αυτή, ως προς τα αιτήματα της θετικής και αποθετικής ζημίας, απορρίφθηκε, ενώ έγινε εν μέρει δεκτή ως προς το αίτημα της ηθικής βλάβης, με την εκκαλούμενη απόφαση, η κρίση της οποίας βάλλεται ήδη με τις κρινόμενες αντίθετες εφέσεις, όπως έχει εκτεθεί στην εισαγωγική σκέψη.

8. Επειδή, ενόψει του ότι με την οδηγία 89/48/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21-12-1988 , η οποία σκοπόν έχει την καθιέρωση ενός γενικού συστήματος αναγνωρίσεως των διπλωμάτων σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να ενισχυθεί το δικαίωμα του ευρωπαίου πολίτη να χρησιμοποιεί τις επαγγελματικές του γνώσεις σε οποιοδήποτε Κράτος Μέλος της Ε.Ε., δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση η αρμοδιότητα της Ελληνικής Δημοκρατίας (χώρα υποδοχής) ως προς το περιεχόμενο της εκπαίδευσως και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος, τα δε διπλώματα, που πιστοποιούν σπουδές , που πραγματοποιήθηκαν βάσει συμφωνίας δικαιόχρησης, δεν εντάσσονται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, το Ελληνικό Δημόσιο μη έχοντας εντάξει στην εσωτερική έννομη τάξη , μέχρι τις 4-1-1991 , παρέβη την

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

θεσμοθετημένη από την οδηγία αυτή υποχρέωσή του. Πέραν όμως αυτού, το Ελληνικό Δημόσιο, με πράξη μεταφοράς το προεδρικό διάταγμα 165/2000, δεν μετέφερε πλήρως στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία αυτή, άλλως συμμορφώθηκε ελλιπώς προς τις ρυθμίσεις αυτής. Και τούτο διότι με το να θεσπισθούν όροι και προϋποθέσεις για την εφαρμογή της και συγκεκριμένα με το να θεσπισθεί ότι για την επαγγελματική ισοτιμία τίτλου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, κτηθέντος σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (χώρα προελεύσεως) και την αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων στην Ελλάδα (χώρα υποδοχής), απαιτείται το σύνολο του χρόνου εκπαίδευσως να έχει πραγματοποιηθεί σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, άλλως με το να αναθέσει στο «Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικής Ισοτιμίας Τίτλων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» (Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε) ,να εξετάζει αν οι πραγματοποιηθείσες σπουδές είναι ισότιμου επιπέδου με τις σπουδές που πραγματοποιούνται στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και να αρνείται να αναγνωρίσει την επαγγελματική ισοτιμία τίτλων,για το λόγο και μόνο (a priori) ότι μέρος των σπουδών έχει πραγματοποιηθεί σε ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, στη συγκεκριμένη δε υπόθεση δε να απόσχει να κρίνει τίτλους που απένειμε το αλλοδαπό (Γαλλικό) πανεπιστήμιο U.P. 13 , λόγω μη αναφοράς του χρόνου φοίτησης στο κέντρο σπουδών IdEF της εκκαλούσας-εφεσίβλητης, στα πλαίσια συμβάσεως δικαιόχρησης μεταξύ αυτής και του αλλοδαπού αυτού πανεπιστημίου, παραβιάζεται, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις και σκέψεις, η Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα οι διατάξεις της ως άνω οδηγίας (απόφαση ΔΕΚ 23-10-2008. Υπόθεση C-274/05). κατ' επέκταση δε, με τις ως άνω, αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο, πράξεις και παραλείψεις του Ελληνικού Δημοσίου (εθνικού νομοθέτη), πλήττεται καίρια το δικαίωμα της εκκαλούσας-εφεσίβλητης .στην ανάπτυξη της επαγγελματικής δραστηριότητας με το Κέντρο Ελευθέρων Σπουδών που έχει συστήσει ,

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

στα πλαίσια της συμβάσεως δικαιόχρησης, να παρέχει ένα μέρος της συγκεκριμένης εκπαίδευσης στους ενδιαφερόμενους σπουδαστές να αποκτήσουν πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών από το εν λόγω αλλοδαπό U.P. 13 και γεννάται, κατ' αρχήν, υπέρ αυτής δικαίωμα αποζημίωσης, με βάση τη διάταξη του ελληνικού ιδιωτικού δικαίου, ήτοι του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ. (αποφάσεις Δ.Ε.Κ. της 23-3-2000 στην υπόθεση C-373/1997) (Διαμαντής), (πρβλ. ΣΤΕ 5/2001, 1141/1999), όπως ορθώς κρίθηκε με την εκκαλούμενη απόφαση, έστω και με διαφορετική αιτιολογία, όσα δε περί του αντιθέτου υποστηρίζονται από το Ελληνικό Δημόσιο με την υπό κρίση έφεση, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Ειδικότερα δε ενόψει του ότι αρμόδιο να αναγνωρίσει την επαγγελματική ισοτιμία στην Ελλάδα των κατά τα άνω τίτλων είναι το Σ.Α.Ε.Ι.Τ.Τ.Ε, όργανο του Δημοσίου, το οποίο έχει θεσπισθεί με το π.δ. 165/2000 και το οποίο έχει εξοπλισθεί από τον έλληνα νομοθέτη με αρμοδιότητες οι οποίες είναι αντίθετες της οδηγίας 89/48 ΕΟΚ, νομιμοποιείται παθητικώς στην υπό κρίση διαφορά το Ελληνικό Δημόσιο, και όχι τα νηδδ ΔΙ.Κ.Α.Τ.Σ.Α. και Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π, τα οποία αναφέρονται μεν στην αγωγή, προφανώς όμως για να τονισθεί η ακολουθούμενη και από αυτά ίδια τακτική κατά την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων σπουδών, ζήτημα το οποίο δεν αφορά η επίδικη οδηγία, ο δε λόγος εφέσεως του Δημοσίου είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

9. Επειδή, από τα στοιχεία που προσκόμισε η εκκαλούσα- εφεσίβλητη δεν προκύπτει αν το κέντρο σπουδών αυτής ήταν, κατά το κρίσιμο διάστημα 2000- 2005, το μοναδικό στην Ελλάδα ή αν υπήρχαν και άλλα στο ίδιο αντικείμενο σπουδών και ότι το ποσό των 791.042,84 ευρώ αναγκάσθηκε να το δαπανήσει, από 7-8-2000 έως 31-8-2005, για προβολή και διαφήμισή του, αποκλειστικά και μόνο εξαιτίας της τακτικής και κωλυσιεργίας του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και της μη πλήρους μεταφοράς της ως άνω οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο για να μεταστρέψει το αρνητικό σε βάρος της κλίμα ως προς τη μη αναγνώριση της

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

επαγγελματικής ισοτιμίας των τίτλων των σπουδαστών της, άλλως , ότι, σε διαφορετική περίπτωση, δεν θα προέβαινε στην καταβολή της δαπάνης αυτής για διαφήμιση του κέντρου σπουδών της προς προσέλκυση περισσότερων σπουδαστών και ότι επομένως δεν απέδειξε ότι το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει τη θετική της ζημία για να εξετασθεί περαιτέρω ότι συντρέχει λόγος αποκαταστάσεως της από το Ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. , όπως ορθώς κρίθηκε με την εκκαλούμενη απόφαση, όσα δε περί του εναντίου υποστηρίζει η εκκαλούσα-εφεσίβλητη με την υπό κρίση έφεσή της είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

10. Επειδή, από τους δέκα εννέα (19) συνολικά σπουδαστές που ακύρωσαν τις εγγραφές και τις σπουδές τους επί συνόλου διακοσίων εβδομήντα επτά (282) στα προαναφερόμενα πέντε (5) ακαδημαϊκά έτη, ήτοι σε ποσοστό μικρότερο του 7% , μόνο δύο (2) σπουδαστές στις ως άνω ένορκες καταθέσεις τους αναφέρουν, σαφώς, ότι προέβησαν στην ενέργεια αυτή λόγω των πληροφοριών τους ότι δεν θα αναγνωρίζονταν τα διπλώματά τους, το Δικαστήριο εκτιμώντας ελευθέρως τα πραγματικά αυτά περιστατικά, θεωρεί μικρό το ποσοστό των ακυρώσεων αυτών, δυνάμενο, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, να συμβεί, άλλως ότι δεν μπορούσε να αποκλεισθεί σε τέτοιου είδους ιδιωτικό εκπαιδευτήριο, το οποίο άλλωστε δεν προκύπτει ότι ήταν και το μοναδικό στο συγκεκριμένο αντικείμενο σπουδών, ακόμη και αν το Ελληνικό Δημόσιο συμμορφωνόταν πλήρως στις διατάξεις της οδηγίας 89/48/ΕΟΚ , ως εκ τούτου δε, δεν πιθανολογείται ότι οι σπουδαστές αυτοί, άνευ ετέρου, θα ολοκλήρωναν, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων τις σπουδές τους και δεν θα διέκοπταν αυτές σε ενδιάμεσο έτος και ότι η εκκαλούσα-εφεσίβλητη θα εισέπραττε από αυτούς το ποσό των διδάκτρων, που αναφέρεται στην αγωγή, και ότι, μη εισπράξασα τούτο , αυτή υπέστη αποθετική ζημία, όπως ορθώς κρίθηκε

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

με την εκκαλούμενη απόφαση, όσα δε υποστηρίζει αυτή με την υπό κρίση έφεσή της είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

11. Επειδή, οι υπολογισμοί της εκκαλούσας-εφεσίβλητης ότι κατ' έτος από το 2000-2005 θα προτιμούσαν το δικό της Κέντρο Ελευθέρων Σπουδών και θα εγγράφονταν σε αυτό, οι συγκεκριμένοι, κατ' αριθμόν και κατά κατηγορίαν, απόφοιτοι λυκείων, μεταπτυχιακοί φοιτητές, μαθητές φροντιστηρίων και επαγγελματίες του τραπεζικού και ασφαλιστικού κλάδου, αν το Ελληνικό Δημόσιο εφαρμόζοντας, πλήρως, τη συγκεκριμένη οδηγία δεν ενεργούσε, νομοθετώντας, κατά τον προαναφερόμενο τρόπο, είναι υποθετικοί, ακόμη και αν το αρνητικό, γενικώς, κλίμα, επιδεινώθηκε με τις, κατά τα άνω, δηλώσεις του Υπουργού Παιδείας και δεν μπορεί να πιθανολογηθεί, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, ότι κατά τα προαναφερόμενα ακαδημαϊκά έτη, θα εγγράφονταν, κατ' έτος, επί πλέον των προαναφερθέντων, πράγματι φοιτησάντων, οι αναφερόμενοι, κατ' αριθμόν, στην αγωγή, ήτοι διακόσιοι τέσσερις (204) στο πρώτο έτος σπουδών, ενενήντα τέσσερις (94) στο τρίτο έτος σπουδών (μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004), πενήντα (50) στο τέταρτο έτος σπουδών (επαγγελματίες του τραπεζικού και ασφαλιστικού κλάδου) και πενήντα (50) στο πέμπτο έτος σπουδών (μεταπτυχιακοί φοιτητές) ή λιγότεροι αυτών, ενόψει και τού ότι δεν προκύπτει από την αγωγή, αν και πόσα, στο ίδιο αντικείμενο σπουδών, τέτοια Κέντρα (εργαστήρια) σπουδών λειτουργούσαν στην Ελλάδα ή θα λειτουργούσαν κατ' εκτίμηση, σε διαφορετικό, σύμφωνο με την οδηγία αυτή, νομοθετικό πλαίσιο και, σε καταφατική περίπτωση, γιατί οι στρεφόμενοι στο συγκεκριμένο κύκλο σπουδών θα προτιμούσαν το δικό της Κέντρο σπουδών και αν το συγκεκριμένο Κέντρο σπουδών διέθετε τις απαιτούμενες, κατάλληλες εκπαιδευτικές, κτιριακές και άλλες υποδομές να δέχεται και να εκπαιδεύει κατ' έτος, (από το 2000 έως το 2005), συγχρόνως, σε όλα τα έτη σπουδών, τόσο μεγάλο αριθμό σπουδαστών, ή αν είχε απεριόριστες δυνατότητες, ότι θα ολοκλήρωναν όλοι αυτοί, κατά τη

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

συνήθη πορεία των πραγμάτων τις σπουδές τους και δεν θα τις διέκοπταν και μάλιστα οι στο πρώτος έτος σπουδών εγγραφέντες, σε ενδιάμεσα έτη, κατά συνέπεια δε ότι η εκκαλούσα-εφεσίβλητη θα εισέπραττε από αυτούς το ποσό των διδάκτρων, που αναφέρεται στην αγωγή. ή άλλο μικρότερο και ότι μη εισπράξασα τούτο, αυτή υπέστη αποθετική ζημία, όπως ορθώς κρίθηκε με την εκκαλούμενη απόφαση, έστω και με διαφορετική εν μέρει αιτιολογία, όσα δε υποστηρίζει αυτή με την υπό κρίση έφεσή της είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Επομένως, εφόσον ελλείπει μία εκ των προϋποθέσεων που απαιτούνται κατά το άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., ήτοι η ζημία (θετική ή αποθετική), δεν συντρέχει περίπτωση αποζημιώσεως της εκκαλούσας-εφεσίβλητης από το Ελληνικό Δημόσιο, για την αναφερόμενη αιτία στην αγωγή.

12. Επειδή, η, κατά παράλειψη, μη πλήρης συμμόρφωση του Ελληνικού Δημοσίου προς τις ρυθμίσεις της ως άνω οδηγίας 89/48/ΕΟΚ , αποβλεπούσης και στην προστασία ιδιωτικών δικαιωμάτων και συμφερόντων, η εν γένει εμμένουσα τακτική συμπεριφοράς και η κωλυσιεργία αυτού στο να μη αναγνωρίζει την επαγγελματική ισοτιμία τίτλων , απονεμομένων από ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν προηγουμένως δεν εξετάσει αν το σύνολο των σπουδών έχει διανυθεί σε εκπαιδευτικά ιδρύματα ανωτάτης εκπαίδευσεως, εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην επαγγελματική πίστη, το κύρος , τη φήμη , την βιωσιμότητα, την οικονομική δραστηριότητα, την ανάπτυξη και επέκταση της επαγγελματικής δραστηριότητας της εκκαλούσας-εφεσίβλητης, το αρνητικό δε αυτό κλίμα σε βάρος της επιτάθηκε με τις προαναφερθείσες , εντός του κρισίμου διαστήματος, δηλώσεις του τότε Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, υπέστη, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, η εκκαλούσα- εφεσίβλητη ηθική βλάβη, και πρέπει να επιδικασθεί υπέρ αυτής το ποσό των 50.000 ευρώ, για την εύλογη χρηματική της ικανοποίηση αυτής, όσα

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

δε περί του αντιθέτου υποστηρίζονται με τις υπό κρίση εφέσεις είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Το χρηματικό αυτό ποσό πρέπει να καταβληθείστην εκκαλούσα-εφεσίβλητη νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής στο Ελληνικό Δημόσιο, με βάση το γενικώς ισχύον για τους ιδιώτες επιτόκιον υπερημερίας, καθ' όσον η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου, με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΣΤΕ 1663/2009, Ολομ.), όσα δε περί του αντιθέτου υποστηρίζει το Ελληνικό Δημόσιο, είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

13. Επειδή, κατ' ακολουθίαν , η έφεση του Ελληνικού Δημοσίου πρέπει να απορριφθεί, να καταδικασθεί αυτό στα δικαστικά έξοδα της εφεσίβλητης ύψους 350 ευρώ (άρθρο 275 παρ. 1 Κ.Δ.Δ.), να γίνει εν μέρει δεκτή η έφεση της εκκαλούσας και να μεταρρυθμισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, να επιστραφεί σε αυτήν ποσό 10 ευρώ από το παράβολο που κατέβαλε (άρθρο 277 παρ. 9 Κ.Δ.Δ.) και, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να συμψηφιστούν, μεταξύ των διαδίκων, τα δικαστικά έξοδα, λόγω της εν μέρει νίκης και ήττας αυτών (άρθρο 275 παρ. 1 Κ.Δ.Δ.).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Συνεκδικάζει Τις αντίθετες εφέσεις και

Απορρίπτει την έφεση του Ελληνικού Δημοσίου.

Καταδικάζει το Ελληνικό Δημόσιο στα δικαστικά έξοδα της εκκαλούσας ποσού τριακοσίων πενήντα (350) ευρώ.

Δέχεται εν μέρει την έφεση της εκκαλούσας αστικής εταιρείας.

Μεταρρυθμίζει τη 17346/2008 απόφαση του Τριμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Αριθμός απόφασης: 3216/2009

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει στην εκκαλούσα το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50,000) ευρώ, νομιμοτόκως, με το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο υπερημερίας, από την επίδοση της αγωγής έως την εξόφληση.

Διατάσσει να αποδοθεί στην εκκαλούσα ποσό δέκα (10) ευρώ από το παράβολο που κατέβαλε.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε στην Αθήνα στις 10 Δεκεμβρίου 2009,

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ – ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

[...]

[...]

Και η απόφαση δημοσιεύθηκε στο ακροατήριο του Δικαστηρίου κατά τη δημόσια έκτακτη συνεδρίαση της 17ης Δεκεμβρίου 2009.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

[...]

[...]

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

[...]

Ο.Κ.

Έγινε διόρθωση